

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 16. Adhæsit vni ciuium. Dilapidans homo virtutes, se totum consecrat diabolo prout dominus lob affirmat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

sumpta, virtutibus exhaustis, dilapidatis parti-
moribus, vita salutēque abbreviata. Attende num
his satiati, num desideris satisfactum: quinimo
gravioribus stimulis agitantur, adeo miseri, vt
sibi non temperent. eo omnis eorum vergat co-
gnatio, hæc p. imis exoptent votis, horum sit
continua sollicitudo. Hinc secundo patet illa
veritas tot. es à Christo repetita: sicut non ex-
tinguunt huius aquæ putei, sed actius incen-
duæ: *Quæ bibenti ex aqua fietis uerum.*

Ita. 4. 13.

§. 16. Adhæsit vni ciuium. Dilapidans homo
virtutes, se totum consecrat diabolo prout
Dominus Iob affirmat.

41

Adhæsit vni ciuium regionis illius. Omi-
bus deoētis, ilico illum cuncti deserue-
runt: sunt enim, qui prodigo amiet co-
hæserant, & passerem illum subiectum admile-
tant, non hoc alia fecerant intentione nisi vt illi
plumas extraherent, vt eum implumen nota-
runt, opibusque decidisse terga continuo verte-
runt, nec vltimum sibi reperit lateralem, nec
portam quam ingrederetur apertam; quare hoc
capit inops consilium vt ciui regionis illius ser-
uus adhæret: *Adhæsit vni ciuium regionis illius.*
Nullum vacat verbum mystico. Graphice des-
cribit, (scribente D. Hieronym.) diabolum, eum
regionis peccati ciuem agnominans: ipse quippe
in ea moratur velut in ciuitate sibi propria,
estque sicut proprius eius Dominus, per obstina-
tionem suam, & nunquam illa egredietur. Ho-
mo, quamdiu hic viuūt, in regione culpæ mora-
tur vt peregrinus: non enim ille talis homini
status est proprius: cum semper habeat mentem
& cogitationem, ilam deserendi, ac ab ea dis-
cedendi, proinde proprie de prodigo Christus
loquitur: *Peregre profectus est, in longe à Deo dis-
fita regione peregrinabatur. Ciuem regionis illius
non alium, quam vnum ex malignis spiritibus in-
telligendum puto.* (ait D. Bernard.) *Quæ pro eo
quod obstinatione irreparabili peccant, & transie-
runt in affectum malitia, & nequitiæ iam non sunt
hospites, & aduene, sed quasi ciues, & inhabitato-
res peccati.* Adhæsit igitur adolescens vni ciuū
regionis illius. Est autem regio illa multus abū-
dant domus, hoc est, diuersis peccatorū gene-
ribus, in plures, sunt eiusdem ciues regionis, id
est, diaboli, qui singularibus deputantur offi-
ciis, vt ad diuersa tentent peccata; quidam
ad auaritiā, alij ad acediam, ad iram alij,
ad gulam alij, alij ad iram, alij ad loquacita-

Cur Dia-
bolus di-
citur hic
ciuem
Epi. 146.
ad Dauid.

D. Bern.
ser. 8. de
iniqui.

tem, de quibus in suis Collationibus Cassia-
nus vt alibi diximus: Horum vni se seruum
infelix, tradidit adolescens, damoni scilicet,
qui ad libidinem excitat, peruersamque volup-
tatem.

Nota primo: quæ in iusto ordine Christus hu-
ius successum narret historix; primum cuncta
dissipauit, nec relicto quopiam vel Medis, dein-
de seipsum propria voluntate liber, tradidit ciui
illi senissimo, in vile mancipium; quid boni
sperandum, de illo qui ad tantam decidit om-
nium indigentiam, vt omnia quæ habebat abli-
gurerit, nisi quod tali se subiceret domino fa-
mularius? Notat D. Gregor. illa Domini ver-
ba ad Iob, quibus sub elephantis nomine, dia-
bolum describit: *Faciem præcedet egestas, q. d. Iob. 41. 13.*
paupertas, rerumque inop a præcursor est, qui
disponit, & iter applanat, quo diabolus totus, ar-
miram ingreditur, possidetque vt Dominus.
Quæ paupertas? Forū, quæ illi pater benignus
simus Deus concesserat; dona quæ sunt quæ
animam reddunt fecundam, & ita vndequæque
communiant, vt non possit, sed nec audeat ad-
illum intrare diabolus. Talem depingit Spiritus
S. donis cælestibus munitam, adeo fortem
& inuictam, vt de illa hoc commendat: *Ter- Cam. 5. 9.*
ribilis vt castrorum acies ordinata. Bonis hæc
proiectis, deficit virtus, fortitudo infirmatur,
animus languescit, quo minus feroc resistat ini-
mico. Testatur hoc de se Dauid: *Infirmata est in Psa. 30. 1.*
*paupertate virtus mea, & omnia ossa mea contur-
bata sunt.* O nocivam inopiam, hæc viam ster-
nit, portam aperit, ingressum parat diabolo, cui-
sta tollit impedimenta contraria, quæ obstacu-
lum illi dabant.

II. Pauper-
tas spiri-
tualis.

Ter-
Cam. 5. 9.

Psa. 30. 1.

Adest hominum insaufissimus, in peccatum
incidit mortale in regionem longinquā à Deo,
quæ est culpæ, peregrinus profectus: non stauit
totus diabolo traditur: licet etenim Dei gra-
tiam, virtute quæ perdat principales, aliquid ta-
men superest illi bonum: quod illud: euoluit
rosarium, auertit missam, interest concionibus,
largitur elemosynam, suam parum per peryen-
dit calamitatem, libri p. i. sectioni intendit: non
sunt consumpta omnia. Verum dum omnium
patitur iacturam, horum omnium ita demidatur
exercitus, vt nec rosarii pensum soluat quoti-
dianum, nec solitas obeat stationes, nec ad tru-
tinam vocet conscientiam, nec Dei, nec mor-
tis recordetur ceterisque seignis valedicat exer-
citiis.

Insistendum est & explicandum id quod E- 42
uangelistæ dnm narrat qua Ioannes Baptista,
B b b 3 adu.

adulterum Herodem reprehensione corripuerit, ob susceptam in pellicem fratris sui Philip-
 pi uentis uxorem, eorum duo tanummodo
 dicunt, quod: *Ioannes dicebat Herodi: non licet tibi habere uxorem fratris tui.* D. vero Lucas ait:
Herodes cum corripere:ur à Ioanne de Morodiade, & de omnibus malis, &c. Omnia tamen coinci-
 dunt: quod enim illi ut re mundo notissima o-
 mitterent, hoc D. Luc. refert explicitè: uia cum
 quispiã adulteris inquinatur uitoque libidinis
 confureatur, Rex licet sit, noueris illum pone
 consequi: *Omnia mala, furta, latrocinia, oppres-
 siones, scandala &c.* Et hoc de luxuriosis pepo-
 nibus explicat Apostolus: *Qui desperates semetip-
 sos tradiderunt impudicitia in operationem im-
 munditia omnis in auaritiã.* Quali saluti celo-
 que dissidentes, præcipites semetipsos tradide-
 runt impudicitia. Miles despondens animo,
 qui nec ab hastis dimerit uulcũ, nec glandes ex-
 horret, nec vitã estimat, cum de illa iam plane
 diffidat; omnem paratus expectat euentum.
 Addit, quod: *Tradiderunt se impudicitia,* uelut
 seruos Domino: illa qui pe illos dirigit, præci-
 pit, statuit, omnique eorum disponit adione:
 quidquid illa uoluerit, & faciunt & operibus
 exequuntur: *In auaritiã*: ut declaret, sicut
 auro quò plus sunt potius plus stantur aquæ,
 ita libidinosus quò magis luxu desinit, eo pro-
 pensior in mollitiem, prodigamque uenietem in-
 temperantior. Tum demum pleno Satanã in-
 ulum ingreditur dominus similis illis; de qui-
 bus Apostolus: *Semetipsos tradiderunt impudicitia
 in operationem immunditia omnis:* Nec Dei me-
 mor, nec cœli, huc totus intensus, ut obsequatur
 diabolo, uelut seruus paratissimus. *Ad ipsius uolun-
 tatem,* ut cunctis Satanã præceptis uelox obedi-
 at, proinde quotidianum eius est exercitium
 edere, bibere, dormire, uoluptatibus indulgere,
 vitam degere muliebrem; frœna laxare nequi-
 tatis, modum nescire temperantiæ: hoc nauque
 est, i los destinasse ut suarum jactant porcos uo-
 luptatum.
 His optime quadrat quod de filiis Israel tra-
 ditat D. Bernard. in hæc uerba: *Fames cogit Israel
 intrare in Ægyptum, statim reperit ibi nouum Do-
 minum, & de libero seruus efficitur.* &c. *fames
 non panis, sed audienda uerbum Dei compellit
 multos intrare Ægyptum, id est, tenebras, inuolu-
 tur enim tenebris ignorantia, & subiacet domatio
 Pharaonis, id est, diaboli, qui est princeps tenebrarũ
 &c. sub iugo Pharaonis sunt luxa opera, id est, des-
 saluta & sordida. Deest doctrina panis, concio-
 nes omittunt audientis, opera pietatis, co: sel-*

stones, exercitia deuotionis, & sensim lux illis
 obtenebratur, tenebris inuoluuntur, nec cœci
 pendunt quid rerum agant, quid moliantur, h
 qua via progrediantur, eo tandem deueniunt ut
 iugo subdantur Pharaonis dæmonis ferui, eius
 tentationibus obsecuti motibus annuentes, ope-
 ribus sordidis solutisque destinati. O te miserũ
 cum patris optimi nunc domo discesseris, ne to-
 tam malis artibus substantiam dissipis, ne con-
 ciones intermittas, nec missa sacrificia negli-
 gas: uitam tuam deplorandam non negligas ex-
 aminare; considera uiam quam incedis præpo-
 steram, & Dei mandatis oppositam, ne ad illum
 deuoluaris statum, ut tam crudeli te submittas
 Domino mancipium.
 Aliud quoque profundissimum Dominus uo-
 luit indicare mysterium notatum à D. Gregor. a Lib.
 a. & post eum à D. Bernard. & Luxuria peccatum
 esse singulare, per quod diabolus ingreditur, & b. Lib.
 animæ se Dominum constituit. Expendit D. modo
 Thom. c. satis conformiter D. Gregor. deo esse essentia
 peccata à per quæ particulariter Diabolus huma-
 na accipit animæ potestatem. Primum in uide: Ser-
 litatis, per hoc capit diabolus principalis partis
 possessionem, nempe intellectus, suæque illum
 totaliter subiecit seruituti. Testatur hoc Apollo-
 lus: *Deus seculi excauit mentes infidelium,* ut Per
 non fulgeat illis illuminatio Euangelij gloria Chri-
 sti. Sic omnes sibi subiecit idololatrias hæreticos: diaboli
 que possidet, in tantum ut omnis priscis illis hæ-
 reat, legamus præcipuos nostri seculi hære-
 ticas, præforatos occisosque à diabolo in cui-
 dentissimum signum, quod eorum perfectum
 cepisset debitum sibi iure dominium. Ita mot-
 tuus legitur Oecolampadius, Carolostadius, imo
 & ipse Luthers uide M. Fr. Thom. Malu. Lib. 10.
 Secundum peccatum est luxuria, cui singu-
 lariter hoc attribuitur, quod exacerat intellectũ, cap. 10.
 ut si perus egimus. Hinc exponit D. Gregor. L. 10.
 uerba Domini ad Iob de diabolo sub figura ele-
 phantis: *Sub umbra dormit in secreto calami in Ca-
 locis humenibus.* Occasionem habet quàm ma-
 ximam diabolus totum occupandi hominem in Lib.
 luxuriam procliuem ex eo quod Deus, qui spi-
 ritus prædicatur purissimus, à tali singulariter se ex-
 quàm longissime subtrahat: illo namque tempo-
 re, quò imtemperata homines libidine luxuque
 exardecebant, in tantum ut dicere uerum fue-
 rit: *Omnis caro corripuerat uiam suam.* Dominus Gen. 6.
 Noe dixit: *Non permanebit spiritus meus in homi-
 ne in æternum: quia caro est.* Multæ sunt hæc uer-
 ba difficultatis quibus inuuit Dominus illos
 non esse de quibus loquebatur, ut in illis suis
 requel.

Luc. 3. 19.

III. Omnia mala ex libidine. Ephes. 4. 19.

2. Tim. 1.

D. Be. Ser. 34. In par.

requisieret spiritus : Quia caro sunt. Creavit
 Deus hominem, sibi locum quietis acceptissimū:
 proinde : *Inspiravit in faciem eius spiraculum vi-*
tae. Sicut autem qui respicit quietem, ita Deus
 hominem creando dicitur de illo: quod *Requie-*
scit in die septimo, ab universo opere quod paravit.
 Idcirco creatus est homo Deo in quietem. Illi
 vero de quibus hic sermo, congrua non sunt Deo
 loca quietendi: *Quia caro sunt.* D. Chrysol. sic
 Gen. 6. *hæc verba declarat: Inde vivunt sine ratione, ac se-*
cula sola carnis consistunt.
 Nec hoc te lateat illos esse, de quibus dixe-
 rat: *Videntes filij Dei filias hominum.* D. August. a.
 Rupertus b. Theodoret. c. Cassia. d. D. Cyrill. e. &
 Suidas verbo Seth; docent filias fuisse Seth, quæ
 ut Deum ob vitæ sanctitatem, & virtutem
 litterarum, scientiarumque celestium coluerunt:
 I. I. ut ad inertiam voluptatisque corporis pel-
 luntur, meia caro fuerunt, omnis rationis, cog-
 nitionis & scientiarum expertes: f. *Animalis*
homo non percipit ea, quæ Dei sunt: inquit Apo-
 st. *Solus, quia verò Deum non agnouerunt, velut*
animata censentur omni privata cogitatione:
Animales spiritum non habentes. In illis non
 permanet Dei Spiritus, qui est: *Spiritus sapien-*
tiæ, & intellectus, consilij &c. Quam procul illi
 ab omni distat scientia, consilio, prudentia, pietate,
 timore Domini, intellectu: Hoc de lubrico ca-
 piamus amore, quod David cecidit: *Supercecidit*
ignis, & non viderunt sol. m. Ignis libidinis, hoc
 enim nomine in sacra pagina dedecoratur: *Ignis*
est omnia eradicans gemina. Quinimo luce
 meridiana, quod ipsa luce clarus meat, cæci
 non vident hi, super quos ignis ille cecidit li-
 bidinis.

§. 17. Specialiter ob vitium libidinis, quosdam possidet diabolus, ut patet in quibusdam ca- fibus.

Circa historiam illam seu miraculū, quod enarrant Evangelistæ de demoniaco à daemone legione possesso: qui dum eis Dominus excelsū præcipit, ut se de regione illa propelli auderēt, graviter institerunt, ut in porcos illi daretur licentia, qui ad duo millia pascabantur, quibus hoc Christus indulsit. D. Aug. & D. Pet. Chrysol. duo aduertunt. Primum: cur daemones facultatem petierint introeundi in porcos animalia sordida, fætida: cum enim sint hinc superbißimi, ratio suadebat, ut subiecta postularent emissa iora. Secundum: cur illis, hoc

Christus permisit: cum prius diabolo postula- ta cuncta denegasset, scilicet, ut lapides in panes transubstantiaret, de pinnaculo templi se præcipitem daret, &c.

Primo respondent, vnumquodque appetere sibi simile. Est autem diabolus, spiritus immundus, grauelens, sordidus: sic enim Deus nominat dicitur ore Zacharia: *A. foras spiritum immundum de immunda terra.* Christus item diabolo præcipiens homi- nis corpus possidenti. sic eum compellat: *Im. Zach. 13. 2*
mundi spiritus exi ab eo. & alio loco: *Cum immundus spiritus exierit ab homine.* Sordes igitur appetit & immunditiã: *Fide ubi Satanas sedem desi-*
derat collocare (notat D. Pet. Chrysol.) Habitacula D. Petri fætida, & immunda perquirat, sordibus delectatur CHRYS.
 Sordes & immunditiã in peccato libidinis plenissimè dominantur, quod communi vocabulo D. Paulus immunditiã appellat. Vbi tales igitur inveniuntur locus ille est quietis, quem appetit quo delectatur quiescitque diabolus: *Dimisit daemones ire in porcos,* inquit D. August. *Ut ostenderet diabolum in eis dominari, qui vitam porcorum gerunt.* Secundo respondent, Christum veniam concessisse daemones, ut in porcis dominarentur, quo significaret daemones facultate prædictæ particulari, ut immundos, carnales, libidinofolique possideant, & similis simili conueniat, immundus immundo, sordido sordidus.

Quinimo & hoc David indicavit, dum decla- rat quàm strictè à damone possideretur eo tem- pore quo adulterio cū Bethsabee sordidus per- fenerabat, agnque Deo gratias, quod eum à tam dura fævisissimi hostis seruitute liberasset: *Eruißi animam meam ex inferno inferiori.* Apud Hebræos verb. *m. Scol,* sapiens infernum significat damnatorum: *Dilatauit infernus animam suam,* inquit Isa. dum de inferno loquitur, ubi damnati sempiternum cruciantur. Similiter in Deutero- nomio de eodè locutus Moyses, ait: *Ardebit vsq; ad infernum nouissima.* Nec multum à vero aberra- uerit ille, qui molles illos & euratos inter cõ- ditatos annuerat: peccatum enim luxuria tum difficilis est emendationis, ut quandã cum obliuione damnatorum similitudinem habere videatur. Nusquam tanto suos possidet diabolus dominio, atque in inf. rno: nullus enim se eius potest erueri seruituti, nec animã eius facibus liberare, ne in æternum ab illo torqueatur. Hanc igitur sortem suam finistram perpendens David, adulterio Bethsabee conquinatus, cū per illud animã suã cesseret à diabolo perfecto iure possideri, eo modo quo is possidet in inferno eundem

I. Diabolus
 Marc. 5. 8
 Matt. ca.
 12. 43.
 D. Aug.
 II. sit in-
 fernus
 infe-
 rior.
 Ps. 85.
 13.
 Isai. 5.
 24
 Deut.
 32. 22.